

Od 6. do 12. godine

Kako se Vaše dijete bliži 6. godini, njegove vilice rastu, stvarajući tako mjesta za smještaj stalnih zuba. U isto vrijeme, korijenovi mliječnih zuba počinju da se resorbuju od strane okolnog tkiva, dok se stalni zubi pripremaju za nicanje.

Prvi stalni molari niču oko šeste godine. Kako ovi zubi ne zamjenjuju ni jedan mliječni zub, to se oni često zamjenjuju za mliječne. Trebate imati na umu da su to stalni zubi i da se trebaju pažljivo čuvati ukoliko želite da Vašem djetetu ti zubi traju doživotno. Ovi zubi su značajni i zbog toga što utiču u oblikovanju donje trećine lica. Takođe utiču na položaj i zdravlje ostalih stalnih zuba.

Nekada se mliječni zubi izgube (izvade) prije nego što stalni zub zamjenik uspije da nikne. Ukoliko se mliječni zub izgubi prerano, susjedni zubi se mogu nagnuti ili pomjeriti ka praznom prostoru. Kada stalni zubi počnu sa nicanjem, oni neće imati dovoljno mjesta. Kao rezultat toga oni će nići van svog mjesta, dovodeći do stvaranja malokluzija. Da bi se izbjegli ovakvi problemi, stomatolog Vam može predložiti upotrebu proteze (čuvara prostora) kao bi se očuvao prostor za nicanje stalnih zuba. Takođe, ukoliko mliječni zub ne ispadne na vrijeme, stomatolog Vam može preporučiti da ga izvadite, kako bi spriječili nepravilno nicanje stalnog zuba.

Dijete bi trebalo do svoje 7. godine da bude sposobno samostalno da pere zube. Korišćenje konca je malo komplikovanije i savjetuje se da do njegove 8. godine to radi pod Vašim nadzorom.

Stalne molare treba pažljivo čuvati ukoliko želite da Vašem djetetu traju doživotno.

Buduće navike u ishrani Vašeg djeteta se stiču tokom ovog perioda. Trebali bi ste objasniti Vašem djetetu kako hrana utiče na zube. Stavite mu do znanja da su čisti zubi manje kvarljivi i da pranje zuba poslije obroka može spriječiti nastanak karijesa.

Vaše dijete bi trebalo redovno da posjećuje stomatologa. Ovo omogućava stomatologu da uoči i liječi probleme u ranoj fazi, prije nego što dođe do ozbiljnih oštećenja. Tokom tih posjeta stomatolog će sprovoditi mjere koje će zaštititi zube djeteta od karijesa. U te svrhe koriste se zalivači i lokalni preparati fluora u obliku gela i tečnosti. Takođe se pri tim posjetama profesionalno čiste zubi i uklanja kamenac.

Redovne posjete su veoma važne u periodu puberteta kada je nivo hormona u krvi povećan. Ovo može dovesti do preosjetljive reakcije desni na plak, što može prouzrokovati zapaljenje.

MALOKLUZIJE

Malokluzija je stanje u kojem su zubi zbijeni, iskrivljeni i postavljeni van niza. One mogu nastati u bilo kom uzrastu ali se najviše ispoljavaju u periodu od 6. do 12. godine, kada dolazi do smjene mliječnih i stalnih zuba.

U nekim slučajevima malokluzije su nasljedne – na primjer, vilica može biti premala za prihvatanje zuba. U drugim slučajevima, nastanak malokluzija zavisi od faktora tokom dječijeg života, kao što su: sisanje palca, povrede zuba i prerani gubitak mliječnih zuba.

Bilo kog razloga, malokluzija se karakteriše loše postavljenim zubima pa je kod takvih zuba otežano i čišćenje. Kao rezultat toga zubi su podložniji karijesu a desni zapaljenjima. To sve može uticati na izgled djeteta.

Opšti i dječiji stomatolozi pokušavaju da spriječe nastanak malokluzija. U slučajevima kada je došlo do razvoja malokluzije oni će Vas i Vaše dijete uputiti kod ortodonta, specijaliste za ove probleme. Neki ortodontski tretmani mogu početi još od 3. ili 4. godine. Tokom perioda nicanja zuba mogu se ispraviti i problemi kao što su zbijenost zuba.

Vaše dijete bi trebalo redovno da posjećuje stomatologa.

Dubok zagriz

Normalan zagriz

ŠTITNICI ZA ZUBE I ORALNE POVREDE

Povrede zuba nastaju lako, naročito u djetinjstvu. Međutim, mnoge povrede se mogu izbjeći upotrebom štitnika za zube. Oni sprečavaju nastanak povreda čitave usne duplje, naročito zuba, usana, obraza i jezika. Ovi štitnici takođe sprečavaju i nastanak drugih povreda od jačih udaraca koja u suprotnom mogu izazvati iščašenja ili lomove vilica.

Vaše dijete treba da nosi štitnik, naročito ako on ili ona učestvuju u aktivnostima gdje može doći do pada, udaraca ili letećih predmeta – sve od košarke do skejt borda, gimnastike do fudbala.

Međutim, ukoliko i pored štitnika dijete doživi povredu, odmah potražite Vašeg stomatologa. Ukoliko dođe do izbijanja zuba, isperite ga u hladnoj vodi. **NE TRLJAJTE GA!** Ukoliko je moguće, vratite zub nazad na njegovo mjesto i držite ga tako 10-tak minuta. Ukoliko je ovo neizvodljivo, izbijeni zub stavite u čašu mlijeka ili vode ili ga jednostavno obavijte namokrenom maramicom.

Odmah povedite dijete i zub do stomatologa. On će možda biti u stanju da vrati zub na svoje mjesto. U većini slučajeva, zubi koji su vraćeni u vilicu u roku od 30 minuta ponovo se vezuju za kost vilice i imaju normalnu funkciju.

Vaše dijete treba da nosi štitnik, naročito ako učestvuje u nekim sportskim aktivnostima.